

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija
OPĆINA PROZOR-RAMA

Općina Prozor-Rama, Kralja Tomislava bb, tel/fax: +387 36 771-912, 771-342,
e-mail: nacelnik@prozor-rama.org, www.prozor-rama.org

INFORMACIJA

O ULAGANJU U OBRAZOVANJE U OPĆINI PROZOR-RAMA (2009.-2019.)

Prozor-Rama, 30.09.2019. godine

UVOD

Na području općine Prozor – Rama djeluje jedna srednja i šest osnovnih škola sa svojim područnim školama. Općina je osnivač pet osnovnih škola, dok je osnivač Osnovne škole Alije Isakovića Hercegovačko neretvanska županija.

Ustavne nadležnosti i zakonska rješenja koja utvrđuju raspored javnih prihoda u BiH i u FBiH, na poseban način su utvrdili nadležnosti za obrazovanje.

Djelatnost obrazovanja spada u nadležnost županijskih vlasti. Županijama pripada i dio javnih prihoda po ovom osnovu. Provođeno je i ustavno odlučivanje o nadležnosti u oblasti obrazovanja i utvrđivanja kulturne politike, kojim je utvrđeno da je, sukladno članku III.4. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisano da županije imaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vlasti, a posebno za utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja.

Ni jedan državni ili entitetski propis iz oblasti obrazovanja ne daje obvezu jedinicama lokalne samouprave da reguliraju ili financiraju tu oblast. Jedinice lokalne samouprave nemaju osigurane javne prihode koji bi bili namijenjeni za financiranje prosvjete. Ipak, Hercegovačko-neretvanska županija je svojim aktima upitnog zakonskog uporišta, pokušala na općine prenijeti veliki teret financiranja ovih oblasti, uz minimalne, nedovoljne dotacije novčanih sredstava.

Takav pristup HNŽ-a dokazan je kao nezakonit kroz presudu Županijskog suda Mostar od 11.7.2019. kojom je HNŽ-u naložena isplata 510.301,81 KM za 2013. godinu općini Prozor – Rama na ime plaćenih troškova obrazovanja koje je HNŽ prenijela na Općinu Prozor – Rama bez prenesenih sredstava.

U razdoblju 2009.-2019., uključujući i plan za 2019. godinu, Općina je u obrazovanje uložila 16.586.355,00 KM (umanjeno za županijske dotacije od 489.182,00 KM taj iznos je 16.097.173,00 KM), što je vrlo značajan iznos proračunskih sredstava.

Gledajući pojedinačno po stavkama, najveći iznos namijenjen obrazovanju odnosi se na prijevoz učenika osnovnih i srednjih škola, i to 8.264.511,00 KM. Općina u cijelosti financira prijevoz svim učenicima osnovnih i srednjih škola, što samo djelomično refundira od Županije: po ovom osnovu je 199.620,00 KM uplaćeno u 2017. godini za 2016. i 2017., plus iznos od po 144.781,00 KM godišnje za 2018. i 2019. godinu.

Kako bi pomogla obrazovanje još od najranije dobi, Općina Prozor-Rama od 2014. godine roditeljima/starateljima djece koja kreću u prvi razred osnovne škole isplaćuje jednokratnu pomoć u iznosu od 250,00 KM kao pomoć za kupnju udžbenika. Učenicima se pomaže i pri realizaciji raznih projekata, odlascima na natjecanja, odlascima na školske ekskurzije i slično.

Da je obrazovanje od iznimne važnosti pokazuje i stavka u proračunu „Stipendiranje studenata“. Od 2009. godine do danas taj iznos se značajno povećao uzimajući u obzir da se 2009. godine i ranijih godina stipendirala manja grupa studenata. S vremenom se taj trend promijenio, daje se mogućnost novčane potpore svim redovnim studentima čije je prebivalište Općina Prozor-Rama i nisu korisnici drugih stipendija. Stipendije su za 2018/19 isplaćene u mjesečnom iznosu od 150 KM za deset mjeseci akademske godine. U razdoblju 2009.-2019. u te namjene utrošeno je 2.222.850,00 KM proračunskih sredstava.

Objekti osnovnih i srednjih škola starije su gradnje i u njih je potrebno kontinuirano ulagati. Kroz ovo izvještajno razdoblje urađene su brojne sanacije i rekonstrukcije postojećih objekata, sanacije školskih vodosprema, te dogradnje objekata. Iznos proračunskih sredstava za ove namjene u navedenom razdoblju je 1.550.009,00 KM.

Uvođenjem novih strukovnih zanimanja u srednju školu bilo je potrebno proširiti postojeće kapacitete Srednje škole Prozor. Izgradnja novog dijela započela je 2015. godine a zaključno s 2019. godinom za ovu namjenu izdvojeno je ukupno 1.089.532,00 KM.

TABELARNI PRIKAZ PRORAČUNSKIH SREDSTAVA UTROŠENIH NA OBRAZOVANJE

Ekonomski kod	Opis	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Ukupno 2009.-2019.
614125	Transfer za obrazovanje-tekuće održavanje	314.601,00	374.302,00	337.354,00	385.752,00	301.928,00	284.383,00	247.150,00	269.662,00	262.461,00	264.610,00	260.000,00	3.302.203,00
614243	Transfer za prijevoz učenika	484.024,00	739.674,00	807.420,00	671.067,00	534.004,00	887.454,00	935.955,00	789.721,00	797.455,00	817.737,00	800.000,00	8.264.511,00
614244	Potpore za upis djece u 1. razred OŠ	-	-	-	-	-	33.250,00	27.750,00	27.250,00	25.000,00	20.000,00	22.000,00	155.250,00
615267	Sanacija školskih vodosprema, objekata i opreme osnovnih škola	38.686,00	162.059,00	140.434,00	93.431,00	33.821,00	-	138.164,00	560.957,00	-	-	-	1.167.552,00
615229	Srednja škola Prozor-opremanje kabineta	19.338,00	6.956,00	23.517,00	-	-	-	-	-	-	-	-	49.811,00
821214	Srednja škola Prozor-izgradnja novog dijela	-	-	-	-	-	-	264.223,00	642.692,00	117.810,00	6.996,00	8.000,00	1.039.721,00
614234	Stipendiranje studenata	67.750,00	92.400,00	109.200,00	118.300,00	123.250,00	150.000,00	209.000,00	406.450,00	353.000,00	289.000,00	306.500,00	2.224.850,00
615266	OŠ Ščipe-sanacija i dogradnja objekta	-	-	-	-	-	-	-	-	11.453,00	-	15.000,00	26.453,00
615278	OŠ Fra Jeronim Vladić-sanacija i dogradnja	-	-	-	-	-	-	-	-	7.008,00	14.017,00	20.000,00	41.025,00
615279	OŠ Marko Marulić-sanacija i dogradnja	-	-	-	-	-	-	-	-	58.664,00	99.124,00	65.000,00	222.788,00
615224	OŠ Ivan Mažuranić-sanacija i dogradnja	-	-	-	-	-	-	-	-	6.996,00	-	10.000,00	16.996,00
615311	OŠ Uzdol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.020,00	20.000,00	36.020,00
615251	OŠ Ustirama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.175,00	10.000,00	39.175,00
	UKUPNO	924.399,00	1.375.391,00	1.417.925,00	1.268.550,00	993.003,00	1.355.087,00	1.822.242,00	2.696.732,00	1.639.847,00	1.556.679,00	1.536.500,00	16.586.355,00

ZAKLJUČAK

Obrazovanje ima veliku važnost, kako za društvo, tako i za pojedinca. Da Općina Prozor-Rama prepoznaje važnost obrazovanja govori činjenica kolika sredstva na godišnjoj razini izdvaja za obrazovanje. Uz pomoć proračunskih sredstava Općine Prozor – Rama izvršene su sanacije u svim školskim objektima, izgrađeni su neki potpuno novi objekti, vrši se sufinanciranje troškova. Vidljiva nezakonitost od strane HNŽ-a po ovom pita

U narednom periodu potrebno je utjecati na uvođenju zakonitosti u županijska ministarstva, fondove i zavode koji po ustavnim nadležnostima organiziraju obrazovanje u HNŽ-u, te smanjiti obvezu općina za ulaganja u te oblasti.

Prozor – Rama, rujan 2019.

Načelnik, dr. Jozo Ivančević